

ΓΑΙΔΑΡΟΣ

Τετάρτη, 12 Δεκεμβρίου 2012
9:37 μμ

Δες πολυ περισσοτερα στο F:\backup\notbook01_11_11.pdf#page=65

ΟΝΕΙΡΑ

- 30.22. Αν δεις γυναίκα πως γέννησε, γρήγορα ο όνος σου αποθαίνει.
30.110. Γαϊδάρους αν δεις άσπρους ή πως καβαλικεύεις, διάφορο σημαίνει.
30.207. Αν δεις γαϊδάρους, βαριά ενόχληση δηλώνει.

Σοφ. Σειραχ 25.16

25 Χορτάσματα και ράβδος και φορτία ὄνω, ἄρτος και παιδεία και ἔργον οἰκέτη.

Pasted from <<http://www.myriobiblos.gr/bible/ot/chapter.asp?book=30&page=33>>

Ετυμολογία

*"Ονος, ἐπὶ τοῦ ζώου, παρὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην ὄνη-
σιν ἐν τοῖς ἔργοις· ἐπὶ δὲ τοῦ παρὰ σέκτουος εἰργασμέ-
νου, και ὁμοίως εἴρηται παρὰ τὸ βαστάζειν.*

Μέγα Ετυμολογικόν

*γαδούρ(ι), το· γάιδαρος, αλλ. ο γάδαρους, θηλ. η γαδούρα, δεσ πρμ. 318, 349, και
λ.γ. 18, [βεν. cagatore > (καρ)γαδούρι > μτγν. γαϊδάριον/γαϊδούριον > μσν.
γαϊδούρι, αραβ. gadar].*

Screen clipping taken: 8/3/2013 4:38 μμ

*γαδρίκας, ο· ο μεγαλύτερος από το κανονικό μέγεθος, μεγάλος σαν γάιδαρος, Νιγρ.,
φέρει μι και κανέ γαδρίκα να κάνου πίπα = φέρε μου και κανέναν μεγαλόσωμο λαγό
να κάνω πίπα (από τα κόκαλα των πισινών ποδιών του), [γαδρ- + -ίκας].*

Screen clipping taken: 8/3/2013 4:40 μμ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Συνώνυμο προς το Γομάρι είναι και το βασταγό (το βαστάζον [ενν. ζών] δηλ. αυτο που βασταζει< μτχ. του βαστώ, βαστάζω, πρβλ. αρσ. βαστάζος < μσν. απο την μτχ. ο βαστάζων). Πολλές φορές γραφεται αβασταγό. Το "α" το νομιζουν ως επιτατικό. Ο Μπαμπινιώτης¹³¹ το αγνοεί πλήρως και με "α" και χωρις "α". Εγω πιθανολογώ οτι προέκυψε απο παρετυμολογία απο το βαστάζον > το βασταγόν> το βασταγό> πληθ. τα βασταγά> τ'αβασταγά > τ' αβασταγό. (Κατά ανάλογο τρόπο τα ωα εγιναν ουά, τα ουά, τ' αυά, τ' αυ[γ]ά, το αυγό). Το "γ" παρεισέφρυσε για λογους ευφωνίας.

57 βασταγός: Κατά τον Απολλόδωρο : ή μεν τον ίστον φέρουσα τοιαύτη, πιθανόν η βασταγή αναφέρεται σε αυτο το οποιο σηκώνεται (Δες Ησύχιο, 309:1 : βασταγή: βάρος), και τον Trapp, Lexikon, Geràck=αποσκευές), ενώ το βάσταγμα παρακάτω αναφέρεται στο συστημα ανάρτησης . Ο Barocius, πάντως, αποδίδει και τους δύο ορους με το "sustentacula" (υποστηρήγματα) και ο Γερμανός Schneider με το Gehange (γυρλάντα δηλ. περιδέσμος, φασκιά).

Από το βιβλιο του Denis F. Sullivan : "SIEGE CRAFT-Two Tenth-Century Instructional Manuals by Heron of Byzantium"

Κ' έλεα: όταν μιαν ημέρα
παρασφίζουε τα γέρα, 50
θα ξεκουραστώ κ' εγώ,
του θεού τ' **αβασταγό!**

Όχι ξύλο! Φόρτωμα όχι!
Θα μου δώσουνε μια κόχη,
λίγο πίομα και σανό,
σύνταξη τόσω χρονώ!

Τα δύο τετράστιχα προφανώς λογοκρίθηκαν από την τρούικα. Δεν βρίσκονται γραμμενα ουτε τραγουδιώνται.
Ειρωνικο το σχολιο του Βαρναλη του "θεου τ' αβασταγό" =το ζών που σήκωσε το θεό (επι πωλου ονου την Κυριακή των Βαιων). Η προσφορά του εκτιμαται μονον ως τιμητικη δικαιολογια για να μην διαμαρτύρεται,

Κι' ο παπὰς με την κοιλά του
μ' έπαιρνε για τή δουλειά του
καί μουμίλαε κουνιστός:
"Σε καβάλησε ο Χριστός!"

οταν όμως πρέπει να συνταξιοδοτηθεί ολα ξεχνιώνται.

Γέρασα κι' ώς δέ φελοῦσα
κι' άχαΐρευτος κυλοῦσα,
μέ πετάξανε μακριά
νά μέ φάνε τὰ θειριά.

Τοπωνυμια

The mountains to the south of the Isthmus were called the Oneian ridge, from their resemblance to an ass's back ([τὸ Ὀνεῖον](#), [Thuc. 4.44](#); [Xen. Hell. 6.5. 51](#); [τὰ Ὀνεῖα](#), [Strab. viii](#)).

Pasted from <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0064:entry=corinthus-geo&highlight=nau%3Ds>

σαμάρι (τὸ) δημ. τὸ σάγμα τῶν φορτηγῶν ζῶων: παροιμ. ὁποῖος δέ μπορεί νά δείρη τὸ γάϊδαρο δέρνει τὸ σαμάρι (ἐπὶ τιμωρούντων ἀδυνάτους δι' ὅσα κακὰ ἔπαθον ὑπὸ ἰσχυρῶν): 2) μτφ. ἡ γωνιώδης κορυφή οἰασδήποτε ἐδαφικῆς πτυχῆς ἢ μανδροτοίχου ἐκατέρωθεν ἀποκλίνουσα· 3) τὸ φυτὸν θύμος ὁ ἀττικός.
σαμαροσκούτι (τὸ) δημ. κ. **σαμαρόσκουτο** κ. κτ. ἐπέκτ. χονδρὸν μάλλινον ἢ λινὸν ὕφασμα ἢ δέσμα, ἰδ. αἰγός, τιθέμενον ἐπὶ τῆς ράχεως τῶν ζῶων ὑπὸ τὸ σάγμα ἢ ραπτόμενον ὑπὸ τὸ τυλεῖον ταύτου, ὅπως συγκρατῆ τὸ τύλωμα καὶ σχηματίζη μαλακὴν ἐπιφάνειαν ἐπαφῆς ἐπὶ τοῦ δέρματος τῆς ράχεως τοῦ ζῴου.
σαμαρτζής (ὁ) δημ. ὁ σαμαρὰς βλ.λ.
σαμάρωμα-ατος (τὸ) (σαμαρώνω) δημ. ἡ πράξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ σαμαρώνω βλ.λ.
σαμαρώνω δημ., μτχ. παθ. παρακ. **σαμαρωμένος**, ἐπισάπτω ὑποζύγιον, ἐπιθέτω τὸ σαμάρι εἰς τὴν ράχιν τοῦ ὑποζυγίου: **σαμάρωσε τ' ἄλογο**, - **γάϊδαρος σαμαρωμένος**.

41, 14. ἌΝΤΡΩΝΕΙΟΣ ὄνος : παρὰ Φερεκράτη (σογ. Φερεκράτει)· ἔστι δὲ παροιμία λεγομένη ἐπὶ τῶν μεγάλων μὲν ὄντων, ἀνοήτων δέ. Κ.

Αρποκρατίων 9308.[11]

Συναξάριον του τιμημένου γαϊδάρου

Σάτιρα κατά του κλήρου και των λογίων που καταπιέζουν τα κατώτερα στρώματα είναι το *Συναξάριον του τιμημένου γαϊδάρου*, με πρωταγωνιστές μια [αλεπού](#) και έναν [λύκο](#) που προσπαθούν ανεπιτυχώς να ξεγελάσουν έναν [γαϊδάρο](#) για να τον φάνε, αναγκάζοντάς τον να εξομολογηθεί τις «αμαρτίες» του για να του επιβάλλουν την ανάλογη τιμωρία. Ο γαϊδαρος όμως καταφέρνει να τους ξεγελάσει εκείνος, λέγοντας ότι το πόδι του έχει μαγικές ιδιότητες που θέλει να τους μεταδώσει: έτσι τους πείθει να γονατίσουν για να πάρουν την ευλογία και τους κλωτσάει.

Pasted from <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8E%CE%B4%CE%B7%CF%82_%CE%B2%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE_%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1>

Ποιηση

Ἡ ἄνοιξη

Ἐδῶναι, ἐδῶναι, ἐπλάκωσε.
Γυναῖκες μαζωχτεῖτε.
Ὅμπρός, συναπαντήστε τη
Ὅμπρός νάν τή δεχτεῖτε.

Νά, νάρχεται ή γλυκιὰ Ἄνοιξη
Λουλουδοστολισμένη,
Ἄπάνου σ' ἓνα γαϊδάρο
Ἀντρίκια καθισμένη.

Κι ὀπίσωθὲ τῆς τρέχουνε
Κοπάδια γκαριστάδες,
Ὅλοι ζουρλοὶ ἀπὸ τὸ αἶσθημα,
Ὅλοι ζεστοὶ ἐραστάδες.

Κλοτσοῦν' τετραποδίζοντες
Καὶ κλαῖν' ὄχ τῆ χαρά τους,
Καὶ ζωντανὴ στὰ μάτια τους
Θωρεῖς τῆ βουρλισιά τους.

Καὶ ὀλόθερμα γκαρίζοντες
Τσὴ χάρες τῆς πολλή-ῶρα,
Τῆ φέρνουνε ἀλοτρίγυρα
Νὰν τήνε ἰδῆ ὄλ' ἡ χώρα.

Καὶ αὐτὴ στὸ δρόμο ἐρχόμενη,
Φυσώντας ἀέρα χλιόνε
Γιομίζει ζέστα ἀπάντεχα
Τσὴ πόρτες τῶν σπητιῶνε.

Ὅστε καψιόνει ἡ νηόνυφη
Στὸ χλιούτσικο ἀγεράκι,
Κι ἐνδύνεται ἀλαφρότερο
Λινὸ φορεματάκι.

Καὶ βγαίνει καὶ δροσιζεται,
Καὶ βλέπεις τὸ αἶσθημά τῆς,
Ποῦ ἀκούει νὰν τῆς ἐδρόσισε
Ὁ ἀγέρας τὴν καρδιά τῆς.

Ἄχ! Ἄνοιξη, γλυκιὰ Ἄνοιξη!
Συντρόφισα τοῦ νηῶνε,
Ἴστρε κοινὲ ἀξεχώριστα
Σερνικοθύλικωνε!

Ἄν ἐσὺ τώρα ἐγύριζες
Κι ἀλλοῦ τὰ βήματά σου,
Πόσους στὸν κάμπο ἀκόλουθους
Ἦθελε εἰδεῖς κοντά σου!

Ναί, κι ἦθε' εἰδεῖς ποῦ οἱ γέροντες
Ἦσὰ δὲ ἔμποροῦν' νὰ ἐλθοῦνε,
Μένουν' ξοπίσω, κι ἄδικα
Τοὺς νηοὺς κατηγοροῦνε.

Καὶ δὲ ἔθυμόντ' ὅσα ἔκαναν
Κι ἐκεῖνοι στὸν καιρὸ τους,
Ὅντις ἀκούανε δύναμες
Ζεστὲς εἰς τὸν ἑαυτὸ τους.

Μὰ ἔτσ' εἶν... τώρ' ἄς τ' ἀφήσωμε.
Νά, ἰδέτε τί κακὸ
Χωριατοποῦλες ὤμορφες
Ποῦ κάνουνε χορό.

Ἄχ'Ἄνοιξη, ἄς γυρίσωμε
Σ' ἐκεῖνες τὸ ποδάρι,
Μὰ βάστα τοῦ γαϊδάρου σου
Σφιχτὰ τὸ χαλινάρι.

Νά, ἰδέτες πὺ ἀγκαλιάζονται
ἢ πουλιὸ νηότερες τους,
Κι ἀμπόνουνται, καὶ πέφτουνε
Καὶ φαίνοντ' οἱ ὠμορφιές τους.

Ἄχ'Ἄνοιξη, βαστηόσουνε
Ἄπάνου στὸ σαμάρι,
Καὶ τράβαε τοῦ γαϊδάρου σου
Σφιχτὰ τὸ χαλινάρι.

Ἄνοιξη, γλυκιά μου Ἄνοιξη,
Συντρόφισα τοῦ νηῶνε,
Ἰστρε κοινὲ ἀξεχώριστα
Σερνικοθηλυκῶνε!...

Εἰδικοὶ τινες γάιδαροι

Ρόδανος = ο γάιδαρος του μαγκανοπήγαδου (ροδάνι) , τα ροκά είναι οι αντίστοιχοι ημίονοι (μουλάρια) ^{184.1032}

Ο ΡΟΔΑΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ. RHONE

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Αν δεν κλωτσήσει ο γάιδαρος, δεν τον ξεφορτώνουν.

Αν κελαηδάει ο γάιδαρος, γκαρίζουν τ' αηδόνια. (Κεφαλονίτικη)

Αντί να βογκάει ο γάιδαρος, βογκάει το σαμάρι.

Απ' ὄνων εις ἵππους.

Το ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅταν θέλανε νὰ καταδείξουνε ἄνθρωπο πὺ ἀναρριχήθηκε ἀπὸ τὰ χαμηλά.

Βαράει το σαμάρι ν' ακούσει το γαϊδούρι.

Βρηκε ο γαίδαρος βρακι νὰ φορεσεὶ στὸ Δαφνι(=τρελοκομειο)

δαρος ἀμολητὸς, κύρης καὶ νοικοκύρης. (Δωδεκάνησα)

Γάιδαρος ἀμολητὸς, μαγκουφιά στα λάχανα. (Δωδεκάνησα)

Γάιδαρος εἶν' ο γάιδαρος, ἀν εφορεὶ καὶ σέλλα, κ' ἡ γριά κὶ ἀν εμορφίζεταὶ, δὲν γίνεταὶ κοπέλα.

(Κεφαλονίτικη)

Γάιδαρος πάντα γάιδαρος κὶ ἀς τοῦ φορὰν' καὶ σέλλα.

Γαϊδάρου λύρα παίζανε κὶ αὐτὸς τ' αὐτὰ τοῦ τάραζε.

Γίνεταὶ τὸ γαϊδούρι ἄλογο;

Δέσαμε τὸ γάιδαρό μας.

Δυὸ γάιδαροι μαλώνανε σὲ ξένο ἀχυρώνα.

Εγὼ μιλάω, γαϊδούρια κλάνουνε.

Εἶναι γιὰ τὸ γάιδαρο καβάλα.

Ἐκαμα τὸν γάιδαρο κὶ ἐτσούλωσε τ' αὐτιά τοῦ κὶ ἐπῆρε τὸ σαμάρι τοῦ καὶ πήγε στὴν κυρά τοῦ.

Ἦταν στραβὸ τὸ κλήμα, τὸ ἔφαγε κὶ ὁ γάιδαρος κὶ ἀποστράβωσε.

Κάλλιο γαϊδουρόδενε παρὰ γαϊδουρογύρευε.

Κατὰ φωνή κὶ ὁ γάιδαρος.

Μάη μήνα μὴ φυτέψεις, Μάη μὴ στεφανωθείς, Μάη μήνα μὴ δουλέψεις, Μάη μὴ ταξιδευτεῖς.

Μεγαλώνει τὸ γομάρι καὶ κονταίνει τὸ σαμάρι

Μὴ στάξει ἡ οὐρά τοῦ γαϊδάρου. Μὴ στάξει ἡ οὐρά τοῦ ποντικοῦ, καὶ λερωθεῖ τὸ λάδι.

Σιγὰ μὴν στάξει ἡ οὐρά τοῦ γαϊδάρου.

Μητ' ὁ σκύλος τρώει τ' ἄχυρο μῆτε τὸ γάιδαρο ἀφήνει.

Νὰ σηκωθεί ὁ ἄνθρωπος νὰ κάτσει ὁ γάιδαρος.

Νὰ σωπάσει ὁ ἄνθρωπος νὰ μιλήσει τὸ γαϊδούρι.

Ὁ γάιδαρος εἶν' γάιδαρος καὶ ἀς φορεὶ καὶ σέλλα.

Ὁ κουζουλὸς ὁ γάιδαρος, πάντα πουλάρι δείχνει.

Ὅλοι μὲ χρυσὰ βελούδα, ποῖος τὰ βόσκει τὰ γαϊδούρια;

Ὅποιος κεντάει τὸ γάιδαρο μυρίζεται τὶς πορδές τοῦ.

Ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ δεῖρει τὸ γάιδαρο, δέρνει τὸ σαμάρι.

Όταν ψοφήσουν τ' άλογα, έχουν τιμή τα γαϊδούρια.
Σε ξένο γάιδαρο καβάλα γρήγορα και κατέβα γρήγορα.
Σου χαρίζουν γάιδαρο και τον κοιτάς στα δόντια.
Καποιανού του χαρίζαν γάιδαρο και τον κοίταγε στα δόντια.
Τον γάιδαρο, όσο και να τον στολίσεις, άλογο δεν γίνεται.
Τον άρχοντα και γαϊδούρι να τον δείς μην τον καβαλικέψεις ^{1022.300.1039}
Το μισιακο γαϊδούρι το τρώει ο λύκος ^{1022.296.993}

ΑΠΟ ΟΝΩΝ ΕΙΣ ΙΠΠΟΥΣ

25.

*"Αλλα λογιάζ' ό γαϊδαρος, κι' άλλα ό γαϊδουριάρης.
"Ότι ούδεις ύπόδουλος έχει ιδιαιτέραν θέλησιν. 1748.*

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ
9158.

38.

*"Αλλος του' φταίει, και 'ς άλλον ξεθυμαίνει.
Πρὸς τοὺς ὑφισταμένους τὴν ποιητὴν τῶν ἐνόχων παρεμφερῆς τῇ 34 καὶ σχετι-
κῇ τῇ ἀρχαίᾳ,
Δίκην ὀφείλει, κἂν ὄνος δάκνη κύνα.*

★ 9158

111.

*'Απὸ μηλωνᾶ, Δεσπότης.
Περὶ οὐτιδανῶν μεγαλυνομένων παρ' ἀξίαν καὶ αἰγνηθίω.
'Απὸ βραδυσκέλων ὄνων ἵππος ὠρουσε.
'Απὸ τῆς κώπης εἰς τὸ βῆμα.*

9158.29§116

116.

*'Απὸ τ' ἄλογο 'ς τὸ γομάρι.
Ἐπὶ τῶν ἐξεντελιζομένων ἐκ περιστάσεων ἐναντίων.
Ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
'Ο Λυδὸς τὸν ὄνον ἐλαύνει.*

★ 9158.36 201

201.

*Γιὰ τῆς χώρας τὰ γελάδια (φροντίζει).
Πρὸς τοὺς ἐρίζοντας καὶ ἀσχολουμένους εἰς πράγματα μὴ ἐνδιαφέροντα αὐ-
τοῦς ἀνάλογος τῇ ἀρχαίᾳ
Περὶ ὄνον σκιᾶς.*

★ 9158.38 232

232.

*Δέκα τᾶχει καὶ ἐννιά τὰ βρῖσκει.
Ἡ παροιμία ἐκ μυθώδους ἀνεκδότου. Ὅνηλάτης κομίζων δέκα ὄνους, καὶ με-
τρῶν αὐτοὺς καθ' ὁδόν, τοὺς εὗρισκεν ἐννέα, διότι οὐ συγκατέλεγε καὶ τὸν, ἐφ' οὗ
ἐπέβαινε· πεζεύων δὲ εὗρισκε πλήρη τὸν ἀριθμὸν, καὶ πάλιν ἐπιβαίνων εὗρισκε
τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐνός. — Μεταφέρεται ὅθεν ἡ παροιμία ἐπὶ σχολαστικῶν.*

Δέκα τᾶχει καὶ ἐννιά τὰ βρῖσκει.

Ἡ παροιμία ἐκ μυθώδους ἀνεκδότου. Ὁμηλᾶτης κομίζων δέκα ὄνους, καὶ μετρώων αὐτοὺς καθ' ὁδόν, τοὺς εὗρισκεν ἐννέα, διότι οὐ συγκατέλεγε καὶ τόν, ἐφ' οὗ ἐπέβαινε· πεζεύων δὲ εὗρισκε πλήρη τὸν ἀριθμόν, καὶ πάλιν ἐπιβαίνων εὗρισκε τὴν ἑλλειψιν τοῦ ἐνός. — Μεταφέρεται ὅθεν ἡ παροιμία ἐπὶ σχολαστικῶν.

500.

Θέλεις θέριζε καὶ δένε, θέλεις δένε καὶ κουβάλλα.

Περὶ τῆς ταυτότητος δύο ἐπιτόνων ἔργων. 1768.

Εἰ μὴ δύναιο βοῦν, ἔλαυνε δ' ὄνον

722.

Μὲ τῆ φωνῇ κ' ὁ Λάζαρος — καὶ ὁ Γαῖδαρος.

Περὶ τῶν παρουσιαζομένων ἅμα προσκληθῶσιν, ἢ ὀνοματιωθῶσι. 60.

1102.

Πιέ, γαῖδαρε, ἀγιάσμα.

Πρὸς τοὺς παρ' ἀξίαν τιμωμένους.

Ὅνος ἐν μύρῳ.

Ὅνου κεφαλὴν μὴ πλύνειν νίτρῳ.

1214.

Ὅσον τὸν γάμο πάγ' ὁ γαῖδαρος; ἢ γιὰ νερὸ ἢ γιὰ ξύλα.

Ὅτι τῶν βαναύσων ἡ παρουσία εἰς ἐντιμον ὁμηγυρίαν οὐκ ἔχει ἄλλον σκοπὸν, παρὰ βάνανυσον ὑπηρεσίαν.

1230.

Σφίγγει ἡ μύγα τὸ γαϊδούρι, καὶ διαβαίνει τ' ἄλλο.

Ὅτι ἐξ ἀνάγκης καὶ ὁ ἀδύνατος καὶ ὁ βραδυπορῶν γίνονται ἰσχυροὶ καὶ ταχύποδες. 470.

1234.

Τὰ ἄτια ὅταν κλοτσιῶνται, οἱ γαῖδαροι χτυπιῶνται.

Πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, οἴτινες, ἀλληλομαχοῦντων τῶν ἰσχυρῶν, αὐτοὶ κατακλιζονται καὶ ζημιοῦνται. Παρεμφερῆς τῆ,

Ὅλωλζέτω πίτυς, ὅτι πέπτωκε κέδρος.

★ **βούπαλον Ἡσ. « μέγα » καὶ ὄνομα » 2) Σουῖδ.
« βούπαλον τὸν ὄνον ».**

16/11/2011

48 ΕΛΛ ΕΛΛ Δώδεκα Μυτιληναῖοι φορτώνανε ἓνα γαῖδαρο καὶ πάλι φώναζαν, ἀνάθεμα τῆ μοναξιά. ΓΑΙΔΑΡΟΣ

49 ΕΛΛ ΕΛΛ Ἐκατὸ Καρδαμυλῆτες ἓνα γαῖδαρο φόρτωναν. ΓΑΙΔΑΡΟΣ

64 ΟΛΛ ΕΛΛ Ὁ ἑλληνοσλαβὴν τὸν ζῶν τῶν ἐκείποι ὁ γαῖδαρος μισθός ἀπὸ τῶν πείνα

16/11/2011

48 ΕΛΛ ΕΛΛ Δώδεκα Μυτιληναίοι φορτώνανε ένα γάιδαρο καί πάλι φώναζαν, ανάθεμα τή μοναξιά. ΓΑΙΔΑΡΟΣ

49 ΕΛΛ ΕΛΛ Εκατό Καρδαμυλίτες ένα γάιδαρο φόρτωναν. ΓΑΙΔΑΡΟΣ

64 ΟΛΑ ΕΛΛ Ό Έλληνας γλυτώνει τή ζωή του εκείπού ό γάιδαρος ψοφάει από τήν πείνα ΓΑΙΔΑΡΟΣ

113 ΓΑΛ ΑΓΓ Ό βασιλιάς της Γερμανίας βασιλιάς τών βασιλιάδων, ό βασιλιάς της Γαλλίας βασιλιάς τών γαιδάρων, ό βασιλιάς της Ισπανίας βασιλιάς τών ανθρώπων, ό βασιλιάς της Αγγλίας τών τρελλών ΓΑΙΔΑΡΟΣ

10/11/2011

Ονοβάτις 161.196, ιδιο 208

Αναφορές

άτεχνώς γάρ αἴ τε κύνες κατὰ τήν παροιμίαν οἴαιπερ αἱ δέσποιναι γίνονται τε δὴ καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι, πάνυ ἐλευθέρως καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορεύεσθαι, κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐμβάλλοντες τῷ ἀεὶ ἀπαντῶντι, ἐὰν μὴ ἐξίστηται, καὶ τᾶλλα πάντα οὕτω.

Πλατων -Πολιτεία -563ξ

ΠΙΣΙΔΑΙ.

*Πισίδαι δειπνοῦντες ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν,
ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς παρασπονδίοις.
Ἡ δὲ μεγίστη κρίσις ἐστὶ παρακαταθήκης τὸν
δὲ ἀποστερήσαντα θανατοῦσιν.
Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἄλῳ, περιάγεται τὴν πόλιν ἐπὶ
ὄνου μετὰ τῆς γυναικὸς, ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.*

ΟΝΟΜΑΤΑ -ΕΠΩΝΥΜΑ

ΟΝΟΜΑΓΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Στασιαστής και σφετεριστής του Βυζαντινού θρόνου με συνεργασία του στρατηγού Στέργιου

ΟΝΗΣΙΚΡΙΤΟΣ

84

Όνησίκριτος τοῦτον οἱ μὲν Αἰγινήτην, Δημήτριος δ' ὁ Μάγνης Ἀστυπалаῖα φησιν εἶναι. καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων Διογένους μαθητῶν. ἔοικε δὲ τι ὅμοιον πεπονθέναι πρὸς Ξενοφῶντα. ἐκεῖνος μὲν γὰρ Κύρῳ συνεστράτευσεν, οὗτος δὲ Ἀλεξάνδρῳ· κάκεῖνος μὲν Παιδείαν Κύρου, ὁ δὲ πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη γέγραφε· καὶ ὁ μὲν ἐγκώμιον Κύρου, ὁ δὲ Ἀλεξάνδρου πεποίηκε. καὶ τῇ ἐρμηνείᾳ δὲ παραπλήσιος, πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει.

Pasted from <<http://www.mikrosapoplous.gr/dl/dl06.html#diogenis>>

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ

(ονου οφρυς εχων =δηλ. Ο στερουμενος οφρύων ο ονος δεν εχει φρύδια)

ΟΝΗΣΙΜΟΣ

Απόστολος Ονήσιμος, ένας από τους Εβδομήκοντα Αποστόλους, μαθητής του Αποστόλου Παύλου
Επίσκοπος Βυζαντίου Ονήσιμος, επίσκοπος Βυζαντίου
Επίσκοπος Εφέσου Ονήσιμος, επίσκοπος Εφέσου
Ονήσιμος Ονήσιμος

πιστοτικός Ονήσιμος, ένας από τους ερωτηματοπιστωτικούς μαθητές του πιστωτικού Πάπκου
Επίσκοπος Βυζαντίου Ονήσιμος, Επίσκοπος Βυζαντίου
Επίσκοπος Εφέσου Ονήσιμος, Επίσκοπος Εφέσου
Όσιος Ονήσιμος
Δύο ακόμη μάρτυρες με το όνομα αυτό.

Ρηματικό επιθετό του ρ. Ονηνιμι. Κυριολεκτικά ονήσιμος σημαίνει ωφέλιμος, χρησιμικός, ευεργετικός, βοηθητικός. Όλα αυτά είναι επιθετά που ταιριάζουν στο γαιδούρι. Οι ετυμολογοί όμως ανευρίσκουν πιο περιεργές διεξόδους για να εξηγήσουν την προέλευση του ονομαστικού γαιδούρι.

ΟΝΗΣΙΛΟΣ

Ο Ονήσιλος ήταν βασιλιάς της Σαλαμίνας της Κύπρου, που έζησε κατά τα τέλη του 6ου και τις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ.

Επαναστάτησε εναντίον του αδελφού του, φιλόπερσου βασιλιά Γόργου και όταν κατάφερε να τον εκθρονίσει, ηγήθηκε όλων των Κυπρίων (πλην των Αμαθούσιων) σε επανάσταση ενάντια στους Πέρσες (499 π.Χ.) Ο βασιλιάς των Περσών Δαρείος ο Α΄ έστειλε στόλο και πολύ στρατό υπό τις διαταγές του Αρτύβιου για να καταπνίξει την επανάσταση. Ο Ονήσιλος ζήτησε την βοήθεια των Ιώνων, οι οποίοι έστειλαν στην Κύπρο ισχυρό στόλο.

Έγινε ναυμαχία και πεζομαχία στην οποία αρχικά οι Ίωνες κέρδισαν τους Πέρσες. Στη μάχη διακρίθηκε ο Ονήσιλος που σκότωσε τον αρχηγό του Περσικού στρατού Αρτύβιο. Όταν όμως ο τύρραννος του Κουρίου Στασάνωρ, μαζί με τον στρατό του, απεχώρησε από την μάχη, τον ακολούθησαν και Σαλαμιναίοι οπλίτες με αποτέλεσμα η μάχη να γείρει προς τους Πέρσες. Ο Ονήσιλος, μαχόμενος απεγνωσμένα, σκοτώθηκε.

Οι Αμαθούσιοι τον αποκεφάλισαν και κρέμασαν το κεφάλι του σε δημόσια θέα. Ένα σμήνος από μέλισσες κατέφυγε στο κρανίο του Ονήσιλου και έκαναν εκεί τη φωλιά τους. Μετά από αυτό οι Αμαθούσιοι ζήτησαν χρησμό από μαντείο το οποίο τους προέτρεψε να τον θάψουν με τιμές ήρωα και να του προσφέρουν θυσίες, όπως και έγινε.

ΩΝΑΣΗΣ

Όναςις είναι η ωφέλεια (από το ονηνιμι). Ίσως όμως να ήταν Ονήσιμος ή Ονήσιλος > Ονήσιος > Ονάσιος > Ονάσης (πρβλ. Αθανάσιος, Θανάσης) ;

ΝΑΣΗΣ

Μάλλον από το ΟΝΑΣΗΣ, Ονησιμος. Το Ο εξελήφθη ως άρθρον. Η εκδοχή να πρέρχεται από το Θανάσης είναι λιγότερο πιθανή.

Αινιγματα

Πετάει ο γαιδαρος; 549.471

ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΚ ΤΟΥ ΟΝΟΣ

840

ΛΕΞΙΚΟ Σ Ο Υ Ϊ Δ Α

Όνειρον εν ω οι όνοι ίσανται. Όνειρείγιαν ποιητικώς. Όνειρολεσχία ή ύβρις.

Όνειρόπληχτον υπό ονείρων πληττόμενον. ότι, ως φησι Πυθαγόρας, όνειρους καί τοις κτήνεσι γίνεσθαι καί νόσους και σημεία. "Όνειρον ενυπνίου διαφέρει" έτερον γάρ έστι και ού ταυτό. άλλα καί το όνειρον καί ένύπνιον καλώς έίποι τις άν" όταν δέ τεχνικώς λέγη τις, κυρίως έκαστον χρή καλεΐν, καί το μεν άσή-μαντον καί ούδενός προαγορευτικόν, άλλ' έν μόνω τώ ύπνω τήν δύναμη έχον, γινόμενον δέ έξ επιθυμίας αλόγου ή υπερβάλλοντος φόβου ή πλησμονής ή ένδεια, ένύπνιον χρή καλεΐν, τό

δε μετά τον ύπνον ένέργεια ον και άποβησόμε-νόν έστιν αγαθόν ή κακόν δνειρον. πολλάκις δε καταχρηστέον τοις όνόμασιν, ως και Όμηρος" θεΐός μοι ένύπνιον ήλθεν δνειρος.

Όνεψοπολεΐ' φαντάζεται, οϋ χρεών ουν ταύτα τους Σαρακηνούς όνειροπολεΐν. όνειροπολεΐν του όνειρώσσειν διενήνοχε' το μεν όνειροπολεΐν έπι των ένύπνιον όρώντων, το δέ όνειρώσσειν έπί των αυτομάτως γονήν άφίέντων' δπερ οι έρωτόληπτοι πάσχουσιν, ή άπο βρωμάτων ή άπό δαιμόνων ενδραμείας τούτο πάναντες

ὄνειρώσσειν διενήνοχε' το μεν ὄνειροπολεῖν ἐπὶ τῶν ἐνύπνιον ὄρωντων, το δὲ ὄνειρώσσειν ἐπ' ἰ τῶν αυτομάτως γονήν ἀφιέντων' δπερ οὐ ἐρωτόληπτοι πάσχουσιν, ἢ ἀπο βρωμάτων ἢ ἀπὸ δαιμόνων ενεργείας τούτο πάσχοντες.

Ὀνηλάτης' ὁ ὄνους ἐλαύνων.

Ὀνιαία' τοῦ ἵππου τὸ ἀφόδευμα. καὶ ὀνίδες, τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα, ἃ ἐπίτηδες πεπλασμένα ἐστίν.

Ὀνιαί' ἀ τοῦ ἵππου το ἀφόδευμα. καὶ ὀνίδες, τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα, ἃ ἐπίτηδες πεπλασμένα ἐστίν.

Ὀνίδιον' ὑποκοριστικῶς το ὄναριον. Ὀνίνασθαι' δνασθαι, ὠφελεῖσθαι.

Ὀμηρος" ἐν δ' δνθου βοέος πλήτο στόμα, φασ' ἰ δὲ κάρθαρον το ζωῦφιον" λέγεται δὲ εἰς Ὀνθον ἀποσπερματίζειν καὶ οὕτω περιστρέφειν τοῖς ποσίν, ἕως δτου ἐγγυμνασθέν το σπέρμα ἀποδοθῆ καὶ ἐγγεννήσῃ. θήλυς δὲ κάρθαρος οὐ γίνεται, ἀλλὰ πάντες ἀρσενες γεννῶνται, καὶ ὄνθηλεύουσι τον οἶνον συμμιγνύντες αὐτῷ σαπρόν.

Ὀνοχίνδιος' ὄνηλάτης, ἀστραβηλάτης.

Ὀνομήνω' ὀνομάσω. "Ὀνον ἀπὸ τρεφαι Κνώμενον.

"Ὀνον ὄρνιν λέγεται τι τοιούτον, ὡς συμβολικός ἐρωτώμενος περὶ ἀρρωστοῦ εἶδεν ὄνον ἐκ πτώματος ἀναστάντα. ἀκήκοε δὲ καὶ ἕτερου λέγοντος, πῶς δνος ὦν ἀνέστη; ὁ δὲ ἔφη" ὁ νόσων ἀναστήσεται. καὶ ἀνέστη, καὶ αὐθις" ὄρνιν νόμιζε πάνθ' ὄσα περὶ μαντείας διακρίνει, πάντα γὰρ οἰωνοὺς ἐκάλουν, καὶ τὰ μὴ δρνεα. θεράποντ' ὄρνιν. ἐπεὶ τινὰς εἰώθασι τῶν θεραπόντων καλόποδας λέγειν καὶ καλοἰωνίστους.

Ὀνόουλις' δνομα κύριον. ἐθνικόν. ζῆτει ἐν τῷ Ἀρμάτιος.

"Ὀνος" το ζῶον, καὶ Ὀργανον.

"Ὀνος- το περὶ τὰ τῶν υδάτων ἀγγεία πολὺ-

Σουίδα 9220.788

ὄνος εἰς Κυμαίους, ἐπὶ τῶν παραδόξων καὶ σπανίων, διότι παρὰ Κυμαίοις ἐδόκει φοβερός εἶναι ὁ ὄνος. "καὶ κατὰ τετρεσὶ τῆς καιρῆς πάντες ἦσαν Κυμαῖοι, σεισμοῦ καὶ χαλάζης φοβερώτερον εἶναι τὸν ὄνον ἡγούμενοι."

ὄνος ἐν μελίτταις Κράτης Τόλμαις. καὶ ὄνος ἐν μύρω, παροιμία.

ὄνος λύρας Μένανδρος Ψοφοδεῖ. ἢ δ' ὄλη παροιμία "ὄνος λύρας ἦκε καὶ σάλπιγγος ἕς." λέγεται ἐπὶ τῶν μὴ συγκατατιθεμένων μηδὲ ἐπαινόντων.

ὄνος πρὸς αὐλόν, παροιμία ἐπὶ τῶν μὴ συγκατατιθεμένων μηδὲ ἐπαινόντων, διὰ τὸ παντελῶς ἀναίσθητον τῆ ὄνο.

ὄνος σύππαξ. τὸ σύππαξ, ὅτι συππειοπώλης. cf. sch. A Eq. 129.

ὄνος τὰ ὠτα κινῶν, ἐπὶ τῶν ἀναισθη-

πωλης. CI. BCPI. A EQ. 128.

ὄνος τὰ ὦτα κινῶν, ἐπὶ τῶν ἀναισθη-
των κατὰ ἀμφοτέρα. τό τε γὰρ ζῶον ἐσι-
νωχελές, τό τε τὰ ὦτα κινεῖν οἶονεὶ πρὸ τῆ
λαλῆσαι τινα πάνυ τοῦτο ἀκηκοέναι προσ-
ποιεῖσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀναισθησίας· πῶς γὰρ
ἂν γένοιτό τινι πάντα ἐγνωκέναι καὶ πρὸ τῆ
λαληθῆναι αὐτῷ, κἄν ὦτα μεγάλα ἔχη κα-
θάπερ ὄνος;

ὄνος ὕεται, ἐπὶ τῶν μὴ ἐπισρεφομένων.
Κηφισόδωρος Ἀμαζόσι "σκόπτεις μ', ἐγὼ
δὲ τοῖς λόγοις ὄνος ὕομαι." Κρατῖνος Δρα-
πετίσιν "οἱ δὲ πυππάζουσι περιτρέχοντες, ὁ
δ' ὄνος ὕεται."

Ὄνοσανδρος φιλόσοφος Πλατωνικὸς τα-
κτικά, περὶ σρατηγημάτων, ὑπομνήματα εἰς
τὰς Πλάτωνος πολιτείας.

ὄνούσαιτο (Hom. Δ 539) ἐκφραλίσοι.

ὄνοτοί ψεκτοί, μεμπτοί.

ὄνου θανύτης, ἐπὶ τῶν ἀλλόκοτα διη-
γυμένων.

• ὄνου παρακύνσεως. ἐπὶ τῶν καταγε-
λύσως συκοφαντημένων εἴρηται ἡ παροιμία.
φασὶ γὰρ ὅτι κεραμεύς τις, οἱ δὲ κοροπλά-
θος, ἔπλαττε πολλὰς ὄρνις ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ,
ὄνος δὲ παριῶν, ἀκολυθούντος ἀμελῶς τοῦ
ὄνηλάτη, παρακύνσας διὰ τῆς θυρίδος ἀνέ-
τρεψε τὰς ὄρνιθας καὶ τὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ
συνέτριψε σκεύη. ὁ τοίνυν κύριος τοῦ ἐργα-
στηρίου ἐπὶ κρίσιν ἤγαγε τὸν ὄνηλάτην, ἐρω-
τώμενος δὲ ἐκεῖνος ὑπὸ τῶν ἀπαντώντων τί-
νος κρίνοιτο, ἔλεγεν ὄνε παρακύνσεως.

• ὄνου παρακύνσεως. ὄνου παρακύνσαν-
τος ὄρνιθες πτοηθεῖσαι ἰσὸν ἀνέρρηξαν, ὁ δὲ

Ονον διδάσκεις : Ματαιοπονεις

Ομοια η Λατινική

Asinus sub freno currere doces

Ηνιοχεῖς τόν ονον

Asinum sub freno currere doces

Asinum sub fræno currere doces.

Teaching an ass to obey the rein, which the ancients thought to be nearly as difficult as "to wash a black-a-moor white," or to do any other impossible thing, "Labour in vain." Though I think it is not now found to be so difficult, and those animals are made to serve for many useful purposes. The adage is used by Horace, and with much elegance, in his first Satire.

"At si cognatos nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis, servareque amicos;
Infelix operam perdas; ut si quis asellum
In campo doceat parentem currere frænis."

But if you expect to obtain the affection of your relations, or to preserve the esteem of your friends, without making any return for their kindness, you will find yourself, wretch that you are, miserably deceived, as he would be, who should attempt to teach an ass to be obedient to the rein.

9261.115 σ.88-89

Μύθοι

Σχολαστικὸς θέλων αὐτοῦ τὸν ὄνον διδάξαι μὴ τρώγειν οὐ παρέβαλεν αὐτῷ τροφάς. ἀποθανόντος δὲ τοῦ ὄνου ἀπὸ λιμοῦ ἔλεγε· Μεγάλα ἐζημιώθην· ὅτε γὰρ ἔμαθε μὴ τρώγειν, τότε ἂ πέθανεν.

Πβλ. Τον σχετικό μυθο του Νασρεντιν Χοτζα.

ΜΥΘΟΙ ΑΙΣΩΠΟΥ

262

Οι γαίδарοι στὸν Δία

Κάποτε τα γαϊδούρια, στεναχωρημένα που τα φόρτωναν διαρκῶς και ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τους, ἔστειλαν πρεσβεία στο Δία καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ βάλει τέλος στὰ βάσανά τους. Κι' ὁ θεός, θέλοντας νὰ τοὺς ἀπόδειξη πῶς αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο, τοὺς ἀπάντησε πῶς τότε θα γλυτώσουν ἀπὸ τις κακοπάθειες ὅταν μὲ τὸ κατούρημά τους φτιάξουν ἓνα ποτάμι. Καὶ τὰ γαϊδούρια, νομίζοντας πῶς τους τὸ εἶπε ἀληθινά, ἀπὸ τότε και μέχρι σήμερα ὅταν ἰδοῦν οὐρα ἀπὸ τὸ σινάφι τους, στέκουν ἐκεῖ καὶ κατουροῦν κι' αὐτά.

Ὁ μῦθος σημαίνει πῶς κανεὶς δὲν μπορεῖ ν' ἀποφύγει τὴ μοίρα του.

263

Ὁ αγοραστής του γαϊδάρου

"Ἐνας, σκοπεύοντας ν' ἀγοράσει ἓνα γαῖδαρο, τὸν πήρε νὰ τὸν δοκιμάσει κι' ἀφοῦ τὸν ἔμπασε στὸ παχνί, τὸν ἀφήσε δίπλα στους ἄλλους πού εἶχε. Ὁ γαῖδαρος, παρατώντας τοὺς ἄλλους, πήγε κοντὰ στὸν πιὸ τεμπέλη καὶ τὸν πιὸ λαίμαργο. Και ἐπειδὴ δὲν πρόσφερε τίποτα, ὁ ἄνθρωπος τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔδωσε πίσω στὸ ἀφεντικό του. Στὴν ἐρώτηση αν ἡ δοκιμὴ πού ἔκανε ἦταν ἱκανοποιητικὴ, ὁ ἄνθρωπος ἀπάντησε: «Δὲν μού χρειάζεται ἄλλη. Κατάλαβα σὺ μοιάζει μὲ κεῖνον πού διάλεξε γιὰ φίλο του ἀνάμεσα στους ἄλλους γαϊδάρους μου.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι καθένας κρίνεται ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση πού βρίσκει σὺς συναναστροφές του.

264

Ὁ ἄγριος και ὁ ἡμερος γαῖδαρος

"Ἐνας ἄγριος γαῖδαρος βλέποντας ἓνα ἡμερο σ' ἓνα προσήλιο, πλησίασε καὶ τὸν μακάριζε πού ἦταν καλοθρεμμένος και πλούσιος ταῖσμένος. Ἀλλα ἀργότερα, καθὼς τὸν εἶδε φορτωμένο και τὸν ἀναμύτη ἀπὸ πίσω καὶ τὸν κοπανᾷ μὲ τὸ ματσάκι λέει: «Τίποτα βέβαια, δὲν σέ λέω καλότιπο

Ο άγριος και ο ήμερος γάιδαρος

"Ένας άγριος γάιδαρος βλέποντας ένα ήμερο σ' ένα προσήλιο, πλησίασε και τόν μακάριζε πού ήταν καλοθερμμένος και πλούσια ταϊσμένος. Άλλα αργότερα, καθώς τόν είδε φορτωμένο και τόν αγωγιάτη από πίσω νά τόν κοπανάη μέ τό ματσούκι, λέει: «Τώρα, βέβαια, δέν σέ λέω καλότυχο, γιατί βλέπω πώς τήν αφθονία πού απολαμβάνεις τήν συνοδεύουν κάμποσα κακά».

"Έτσι και τά κέρδη μέ κίνδυνο και ταλαιπωρία κανείς δέν τά ζηλεύει.

265

Γάιδαρος φορτωμένος αλάτι

Ένας γάιδαρος φορτωμένος αλάτι περνούσε ένα ποτάμι, αλλά γλίστρησε κι' έπεσε στό νερό. Τό αλάτι έλειωσε και ό γάιδαρος σηκώθηκε ελαφρότερος. Αυτό τόν ικανοποίησε κι' όταν μια άλλη φορά έφθασε στό ποτάμι φορτωμένος σφουγγάρια, νόμισε πώς άν πέση πάλι στό νερό θά σηκωθεί ελαφρότερος. Έπεσε λοιπόν με τή θέληση του, άλλα τά σφουγγάρια ρούφηξαν νερό και. μή μπορώντας νά σηκωθεί, πνίγηκε.

Έτσι και μερικοί άνθρωποι κάνουν λάθη και από τις δικές τους πονηριές πέφτουν σέ συμφορές.

266

Ό γάιδαρος ό φορτωμένος μέ ένα άγαλμα

Ένας φόρτωσε στο γάιδαρο του ένα άγαλμα και τραβούσε για τήν πόλη. "Όσοι τούς συναντούσαν στό δρόμο προσκυνούσαν τό άγαλμα και ό γάιδαρος νομίζοντας πώς προσκυνούσαν αυτόν, πήρε ύφος και γκάριζε και αρνούσαν νά προχώρηση. Ό αγωγιάτης τό κατάλαβε και τόν άρχισε στό ματσούκι λέγοντας: «Κακοκέφαλε, αυτό μας έλειπε, νά προσκυνούν οι άνθρωποι τό γάιδαρο». Ό μύθος δηλοϊ πώς όσοι ξιπάζονται για ξένα πλούτη γίνονται καταγέλαστοι σ' εκείνους πού τούς ξέρουν.

267

Ό γάιδαρος μέ τή λεοντή και ή αλεπού

Ένας γάιδαρος ντύθηκε μέ τό δέρμα λιονταριού και περιφέρονταν φοβίζοντας τά ζωντανά.

Βλέποντας μία αλεπού θέλησε να τήν κάνη κι αυτή νά φοβηθή, μά εκείνη, πού είχε ακούσει πρωτύτερα τό γάιδαρο νά γκαρίζει, τοῦ λέει: «Γνώριζε πώς κι έγώ θά σέ φοβόμουν, άν δέν είχα ακούσει τό γκάρισμά σου».

"Έτσι και μερικοί απαίδευτοι φαντάζουν για σπουδαίοι μέ τό εντυπωσιακό εξωτερικό τους, άλλα ή φλυαρία τους τους αποκαλύπτει.

268

Ό γάιδαρος πού μακάριζε τό άλογο

"Ένας γάιδαρος μακάριζε ίνα άλογο επειδή τό τρέφανε καλά και για τήν περιποίηση πού είχε, ενώ αυτός, παρά τούς κόπους του, δέν είχε ούτε άχυρο αρκετό. "Ηρθε ωστόσο εποχή πολέμου και ό στρατιώτης καβάλησε: ένοπλος τό άλογο και τό τριγύριζε παντού ώσπου τόρριξε ανάμεσα στους εχθρούς. Τό άλογο πληγώθηκε και σωριάστηκε στή γη. "Όταν τό είδε αυτό ο γάιδαρος μετανοησε και κακοτύχιζε τό άλογο.

Ό μύθος δηλοϊ πώς δέν πρέπει να φθονούμε τούς άρχοντες και τούς πλούσιους. "Άς σκεπτόμαστε πόσο κινδυνεύουν και πόσο τούς φθονούν και ας αγαπάμε τήν πενία μας.

269

Ό γάιδαρος, ο πετεινός και το λιοντάρι

Μια φορά ένας γάιδαρος έβασκε μαζί μ' ένα πετεινό. "Ένα λιοντάρι τότε επετέθη εναντίον του γαιδάρου, οπότε ο κόκκορας λάλησε δυνατά. Τό λιοντάρι, για τό όποιο λέγεται πώς φοβάται τή φωνή τοῦ πετεινού, τδβαλε στα πόδια και ό γάιδαρος, νομίζοντας οτι έξ αιτίας του λάκισε, ρίχτηκε αμέσως πίσω από λιοντάρι. Τό κυνήγησε πολύ μακριά, ως εκεί πού δέν έφθανε ή φωνή τοῦ πετεινού και τότε τό λιοντάρι γύρισε πίσω και τόν έφαγε τό γάιδαρο. Κι' αυτός, ξεψυχώντας, λέει: «Τί απαίσιος βλάκας πού είμαι! Άφού δέν κρατώ από πολεμική γενιά, τί μ' Ιπιασε και ρίχτηκα στή μάχη;».

Ό μύθος σημαίνει πώς πολλοί επιτίθενται κατά των έχθρων πού υποκρίνονται τόν αδύνατο και έτσι καταστρέφονται άπ' αυτούς.

270

Ό γάιδαρος, ή αλεπού και τό λιοντάρι

"Ένας γάιδαρος και μια αλεπού έκαναν κολληγιά και βγήκαν στο κυνήγι. Παρουσιάστηκε τότε ίνα λιοντάρι και ή αλεπού, βλέποντας τόν κίνδυνο μπροστά της, ζύγωσε τό λιοντάρι και τουταξε, πώς

Ὁ γάιδαρος, ἡ αλεπού καὶ τὸ λιοντάρι

"Ενας γάιδαρος καὶ μια αλεπού ἔκαναν κολλεγιά καὶ βγήκαν στο κυνήγι. Παρουσιάστηκε τότε Ἰνα λιοντάρι καὶ ἡ αλεπού, βλέποντας τὸν κίνδυνο μπροστά της, ζύγωσε τὸ λιοντάρι καὶ τουταξε, πῶς θά τοῦ παράδινε τὸν γάιδαρο, ἀν της δήλωνε πῶς ἡ ἴδια δέν θά κινδύνευε. Τὸ λιοντάρι της εἶπε τότε πῶς θά τὴν ἀφήνε ελεύθερη καὶ τότε αὐτὴ παρέσυρε τὸ γάιδαρο σὲ μιά παγίδα καὶ κατάφερε νὰ τὸν ρίξη μέσα. Καὶ τὸ λιοντάρι βλέποντας πῶς ὁ γάιδαρος δέν μπορούσε νὰ φύγη, ἔπιασε πρώτα τὴν αλεπού καὶ κατόπι στράφηκε πρὸς τὸν γάιδαρο.

"Ἔτσι καὶ ὄσοι στήνουν παγίδα στους συντρόφους τους χάνονται πολλές φορές ἀστοχαστα κι' οἱ ἴδιοι.

271

Ὁ γάιδαρος καὶ οἱ βάτραχοι

"Ενας γάιδαρος μ' Ἰνα φόρτωμα ξύλα στὴν πλάτη του περνοῦσε μιά λίμνη. Γλίστρησε τότε κι' ἔπεσε καὶ μὴ μπορώντας νὰ σηκωθῆ δδύρονταν καὶ στέναζε. Οἱ βάτραχοι της λίμνης ἀκούγοντας τὰ βογγητά του εἶπαν: «Φιλαράκο, εἰς βρέθηκες γιὰ λίγο στὸ νερό καὶ κλαῖς ἔτσι ἀν ἐμενες ἐδῶ ὄσο καιρό κι' ἐμεῖς τί θάκανες;».

Ταιριάζει σὲ ἄνθρωπο καλομαθημένο πού διαμαρτύρεται γιὰ ἀσήμαντες δυσκολίες, δταν ἄλλοι ἀντέχουν σὲ μεγαλύτερες.

272

Ὁ γάιδαρος καὶ τὸ μουλάρι με τὸ ἴδιο φορτίο

"Ενας γάιδαρος κι' ἔνα μουλάρι δδοιποροῦσαν παρέα. Ὁ γάιδαρος, βλέποντας πῶς τὰ φορτία τους ἦταν ἴσα, ἀγανάκτησε καὶ γκρίνιαζε γιὰτί τάχα τὸ μουλάρι νὰ μὴ σηκῶνῃ βαρύτερο, ἀφοῦ ἔτρωγε διπλὴ μερίδα. Ἀφοῦ πήραν λίγο δρόμο, ὁ ἀγωγιάτης εἶδε πῶς ὁ γάιδαρος δέν βαστοῦσε- πήρε Ἰνα μέρος ἀπὸ τὸ φορτίο του καὶ τὸ τοποθέτησε στο μουλάρι. Προχώρησαν παραπέρα καὶ βλέποντας τὸν γάιδαρο πιδ ἐξουθενωμένο ἀκόμα, ἔβαλε στο μουλάρι κι' ἄλλο ἀπὸ τὸ φορτίο του, ὡσπου τελικὰ τὸ πήρε ὄλο καὶ τὸ φόρτωσε στὸ μουλάρι, ἀφήνοντας τὸ γάιδαρο χωρὶς φορτίο. Τότε τὸ μουλάρι ἐρριξε μια ματιὰ στὸ γάιδαρο καὶ λέει: «Φιλαράκο, τί λές, δέν μοῦ ἀξίζει ἡ διπλὴ μερίδα;».

Κι' ἐμεῖς λοιπόν ἀς κρίνουμε τὴ θέση τοῦ καθενός ἀπὸ τὴν κατάληξη κι' δχι ἀπὸ τὴν ἀρχή.

273

Γάιδαρος καὶ κηπουρός

"Ενας γάιδαρος δούλευε σ' ἔνα κηπουρό. "Ἐτρωγε λίγο καὶ κόπιαζε πολὺ. Γι' αὐτὸ παρακάλεσε τὸ Δία νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν κηπουρό καὶ νὰ πουληθῆ σὲ ἄλλον ἀφέντη. Ὁ Ζεὺς τὸν ἀκούσε καὶ ἔδωσε ἐντολή νὰ πουληθῆ σ' ἔνα κεραμέα. Ἀλλὰ καὶ πάλι στενοχωριόταν καὶ μάλιστα περισσότερο ἀπὸ πρὶν, κουβαλώντας τὸν πηλὸ καὶ τὰ κεραμίδια. Πάλι λοιπόν παρακάλεσε τὸ Δία νὰ τοῦ ἀλλάξῃ ἀφεντικό καὶ τότε τὸν πουλοῦν σ' ἔνα βυρσοδέψη. "Ἐπεσε σὲ χειρότερο ἀφεντικό ἀπὸ πρὶν καὶ βλέποντας τις ἀγγαρείες πού ἔκανε, στέναζε καὶ ἔλεγε: «Ἀλοῖμονό μου τοῦ φουκαρά, καλύτερα νάμενα στὰ πρώτα ἀφεντικά μου. Αὐτός, ὡπως πάει τὸ πράμα, θά μοῦ ἀργάσῃ καὶ τὸ τομάρι». Ὁ μῦθος δηλοῖ δτι οἱ ὑπηρετές τότε μόνο νοσταλοῦν τὰ παλιὰ ἀφεντικά τους ὄταν δοκιμάσουν τὰ χειρότερα.

274

Γάιδαρος, κόρακας καὶ λύκος

"Ενας γάιδαρος, πληγωμένος στὴν πλάτη, ἔβοσκε σ' Ἰνα λιβάδι. "Ἐνα κοράκι ἔκατσε στὴ ράχη του καὶ τοῦ τσιμποῦσε τὴν πληγή καὶ ὁ γάιδαρος γκάριζε καὶ τσινοῦσε. Ὁ ἀγωγιάτης στεκόταν ἀπὸ μακριὰ καὶ γελοῦσε κι' ἔνας περαστικός λύκος, βλέποντας τὴ σκηνή εἶπε μέσα του: «Τί ἀτυχοὶ πού εἶμαστε! Καὶ μόνο νὰ μας ἀντικρύσουν μας κυνηγοῦν, ἐνῶ τούτους ἐδῶ καὶ κοντὰ τους ὄταν ζυγώνουν τους δέχονται μὲ τὸ γέλιο».

Ὁ μῦθος σημαίνει πῶς οἱ κακούργοι διακρίνονται κι' ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ μούτρο τους καὶ εἶναι φανεροὶ ἀπὸ μακριὰ.

275

Γάιδαρος καὶ σκυλάκι ἡ σκύλος καὶ ἀφεντικό

Ενας εἶχε Ἰνα σκύλο μαλτέζικο καθὼς καὶ Ἰνα γάιδαρο κι' ὄλο ἔπαιζε μὲ τὸ σκύλο. Μάλιστα σταν ἔτρωγε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, τούφερνε πάντα κάτι καὶ τὸρριχνε μπροστά του δταν τὸν ἔβλεπε νὰ τὸν ζυγῶνῃ κουνώντας τὴν οὐρά του. Ὁ γάιδαρος ζήληψε κι' ἔτρεξε κοντὰ του, ἀλλὰ καθὼς πηδοῦσε κλώτσησε τὸ ἀφεντικό καὶ τότε αὐτὸ θύμωσε καὶ πρόσταξε νὰ ἀρχίσουν στὸ ξύλο τὸ γάιδαρο καὶ νὰ τὸν δέσουν στὴ φάτνη.

Ὁ μῦθος δηλοῖ δτι δέν εἶναι ὄλοι κεραιμένοι γιὰ ὄλο

κλώτσησε τό αφεντικό καί τότε αυτό θύμωσε καί πρόσταξε νά αρχίσουν στό ξύλο τό γάιδαρο καί νά τον δέσουν στή φάτνη.

Ό μύθος δηλοῖ διό δέν είναι δλοιο καμωμένοι γιά όλα.

276

Γάιδαροις και σκύλος συνοδοιπόροι

"Ενας γάιδαρος κι' ένας σκύλος ταξίδευαν παρέα. Βρίσκοντας χάμω στό έδαφος ενα σφραγισμένο γράμμα, τά πήρε ό γάιδαρος, εσπασε τή σφραγίδα, τό ξετύλιξε καί τό διάβασε γιά νά τ' άκούη ο σκύλος. Τό γράμμα έλεγε γιά βοσκοτόπια, γιά χορτάρι, γιά κριθάρι καί άχυρο. "Όσο τό διάβασε ο γάιδαρος ο σκύλος άκουγε μέ δυσαρέσκεια καί λέει κατόπι στό γάιδαρο: «Γιά πήδα, φιλαράκο- κάμποσες αράδες μήπως βρής τίποτα νά λήη καί γιά κρέατα ή κόκκαλα». Ό γάιδαρος τό διάβασε δλο τό γράμμα καί δέν βρήκε τίποτε άπ' δσα ζητούσε ο σκύλος. Και τότε ό σκύλος τοῦ λέει καί πάλι: «Πέταξε το, φίλε, δέν αξίζει πεντάρα».

277

Γάιδαρος και αγωγιάτης

Ενας γάιδαρος πού τον τραβούσε ο αγωγιάτης του, μόλις προχώρησε λίγο στό δρόμο, άφησε το ίσιο μονοπάτι καί πήρε τους γκρεμούς. Κινδύνευε να γκρεμιστη καί ο αγωγιάτης τον έπιασε από τήν ουρά και προσπαθούσε νά τον τραβήξη πίσω, μα βλέποντας τον ν' αντιστέκεται γερά, τοῦ λέει, αφήνοντας τον: «Νίκησε, λοιπόν. Κακή νίκη κερδίζεις».

Ό μύθος ταιριάζει σέ άνθρωπο φιλόνεικο.

278

Γάιδαρος και τζιτζίκια

"Ενας γάιδαρος ακούγοντας τά τζιτζίκια νά τραγουδούν ζήλεψε τήν ωραία φωνή τους και ρωτούσε τί τρώνε ώστε νά βγάζουν τέτοια φωνή. «Δροσοσταλίδες», τοῦ λένε εκείνα κι' ο γάιδαρος περιμένοντας νά ζήση μέ δροσοσταλίδες ψόφησε από τήν πείνα.

"Ετσι και δσοι επιθυμούν αταίριαστα πράγματα, δεν τά πετυχαίνουν και υφίστανται μεγάλα κακά.

279

Τό γαιδούρι πού το πήραν για λιοντάρι

"Ενας γάιδαρος, ντυμένος μέ δέρμα λιονταριού, περνούσε σέ όλους για λιοντάρι και τόσο οι άνθρωποι, δσο καί τά ζώα τόβαζαν στα πόδια. Κάποτε φύσηξε αέρας, τοῦφυγε τό τομάρι καί έμεινε ο γάιδαρος γυμνός. Τότε δλοιο τοῦ έπετέθηκαν μέ ξύλα καί ρόπαλα καί τον έκαναν τοῦ αλατιού.

"Όταν είσαι φτωχός και άσημος, μή μιμείσαι τους πλούσιους γιά νά μή γίνης γελοίος και κινδυνεύσης. Κάθε ξένο είναι αταίριαστο.

280

Ό γάιδαρος πού έτρωγε αγκάθια και ή αλεπού

Ό γάιδαρος έχαφτε κοφτερά αγκάθια τόν είδε ή αλεπού καί τόν πειράζει τότε:

«Πώς μέ τήν τρυφερή και απαλή σου γλώσσα, μασάς καί τρώς τόσο σκληρό προσφάγι;». Ό μύθος ταιριάζει σ' αυτούς πού προφέρουν μέ τή γλώσσα τους σκληρούς καί επικίνδυνους λόγους.

281

Ό γάιδαρος πού εκανε τον κουτσό και ό λύκος

"Ενας γάιδαρος βόσκοντας σ' ένα λειβάδι, βλέποντας ένα λύκο νά του επιτίθεται, προσποιήθηκε τον κουτσό. Τον πλησίασε εκείνος καί τον ρώτησε γιατί κουτσαίνει κι' αυτός τοῦ αποκρίθηκε πώς καθώς περνούσε ένα φράχτη πάτησε ένα αγκάθι. Καί τον συμβούλεψε πρώτα νά τοῦ βγάλη το αγκάθι καί κατόπι νά τον χάψη γιά νά μή τοῦ καθήση στο λαιμό καθώς θά τον τρώη. Πείστηκε αυτός καί σήκωσε τό πόδι του γαιδάρου, έχοντας τήν προσοχή του στήν οπλή, ενώ ο γάιδαρος τον κλώτσησε στο στόμα καί τοῦ πέταξε τά δόντια. Ό λύκος σέ κακά χάλια, λέει τότε: «Καλά νά πάθω. Ό πατέρας μου μέ σπούδασε χασάπη κι' εγώ ήθελα νά κάνω τό γιατρό».

Ετσι καί οι άνθρωποι πού καταπιάνονται μέ δουλειές πού άγνωούν δυστυχούν, δπως είναι φυσικό.

Ετράνυνεν ο γάιδαρον και εμίκρανεν το σεμέρνατ

Μεγάλωσε ο γάιδαρος και μίκρυνε χο σαμάρι. (*)

Απο το αρχ. Σάγμα > σαγμάριον σαγμάριον >σαμάριον > σαμαριον Τουρκ. Semer.

744.66

Στεφανος Σαχλικης - Παιδιοφραστος Διηγησης των Τετραποδων Ζων

Στεφανος Σαχλικης - Παιδιοφραστος Διηγησης των Τετραποδων Ζωνων

στ. 82: και όνον μεγαλόψωλον και μεγαλορχιδάτον·

ΕΙΚΟΝΕΣ

Από ονων εις ιππους

Ονος βεραρυμένος

Ονος σεσημασμενος

Σημα δίνου

